20. X. 57

VJESNIK

UMJETNOST PROSVJE

K. Hegedušić, O. Petlevski, N. Reiser i V. Svečnjak na jednom sastanku grupe »Mart«

BEZ MANIFESTA – ISKLJUČIVO RADNI PROGRAM

Sutra se u Umjetničkom paviljonu otvara izložba novoosnovane grupe »Mart«

Formiranje likovne grupe »Mart« u posljednje je vrijeme bilo sve češće tema u diskusijama i prognozama naših likovnih kuloara, publike i štampe. Očekivalo se s nestrpljenjem s kakvim će programom izaći grupa pred javnost. Već prve izjave pojedinih članova grupe bile su znatno blaže, nego što se to očekivalo u našim likovnim krugovima. Grupa je odlučila izaći bez manifesta, isključivo sa svojim radnim programom. Sve prognoze o tome, da grupa dođe u opoziciju u odnosu na ULUH, pokazale su se kao netočne. Član grupe A. Kinert izjavio je, da bi bilo apsurdno, da on kao predsjednik ULUH-a, sudjeluje u grupi, koja bi imala tendenciju da minira ULUH. Da se ta grupa zapravo javila kao logičan rezultat izvjesnih diskusija u samom ULUH-u, najrječitije nam svjedoči Kinertova izjava, prema kojoj se »na sastancima ULUH-a smatralo, da bi grupiranje bilo najzdraviji način rješavanja nekih likovnih problema«. »Mart« nije se prema tome pojavio kao opozicija ULUH-u, jer prema mišljenju »Martovaca« ULUH i nadalje ostaje njihovo staleško udruženje, samo se borba za izvjesne artističke principe prenosi s terena uskih individualnih nastojanja, na šire područje artističkog grupiranja.

Danas, nakon mnogobrojnih sastanaka grupe, a pošto je materijal za predstojeću izložbu već selekcioniran, znatno se jasnije ukazao profil grupe i vidljiviji je njen program. Grupa namjerava zadržati svoju koheziju isključivo na radnom programu, bez isticanja ikakvih teoretskih i dogmatskih stavova, koji bi obavezivali članove grupacije.

Primjećuje se, da su u »Martu« obuhvaćeni i mnogi pripadnici stare, napredne grupacije »Zemlja« (K. Hegedušić, Z. Hegedušić, E. Kovačević, V. Svečnjak i K. Tompa). Međutim, prema mišljenju bivših zemljaša, borbeni, likovni program »Zemlje« iscrpljen je između dva rata i u uvjetima socijalizma izgubio je svoj raison na političkom planu. Tako se grupa logično preorijentirala u novim društvenim uvjetima isključivo u pravcu ostvarenja jednog artističkog programa, a taj je u ovom času usmjeren prema svladavanju suvremenog likovnog izraza. Dobar dio grupe sačinjavaju pripadnici mlađe i najmlađe likovne generacije, čime je jasno obilježena široka i tolerantna platforma ove grupacije. Članovi grupe »Mart« jesu: B. Dogan, K. Hegedušić, Z. Hegedušić, I. Kalina, A. Kinert, E. Kovačević, F. Kulmer, V. Lipovac, E. Murtić, S. Perić, O. Petlevski, Z. Prica, N. Reiser, J. Smokvina, V. Svečnjak, I. Svertašek i K. Tompa.

U ovom poratnom deceniju jasno se osjećalo pomanjkanje likovnih grupacija, koje bi označavale neke zajedničke tendencije. I u kritikama i u diskusijama ukazivalo se na potrebu grupiranja, ali je bilo jasno, da je apsurdno stvarati grupe na umjetni način. Likovna grupa »Mart« javila se kao rezultat nekih zajedničkih htijenja izvjesnog kruga naših slikara, bez obzira na njihovu reputaciju, pripadnost generaciji ili likovnom konceptu, koji su se našli na zajedničkoj liniji suvremenog likovnog izraza.

Izložba, kojom nam se predstavlja grupa »Mart«, bit će otvorena sutra u ponedjeljak navečer u Umjetničkom paviljonu. Izložbu postavljaju arhitekt Neven Šegvić i slikar Edo Kovačević, koji nastoje da u paviljonu nađu nova prostorna rješenja.

J. D.